

2024 M. KOVO 18 D.

PRIEGLOBSČIO, MIGRACIJOS IR INTEGRACIJOS FONDO 2021-2027 METŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS LAIKOTARPIO VIDURIO PAŽANGOS (TARPINIS) VERTINIMAS

VERTINIMO SANTRAUKA

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

PMIF
Prieglobsčio, migracijos
ir integracijos fondas

VERTINIMO OBJEKTAS, TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Pagrindinis atlikto **vertinimo tikslas** – įvertinti Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (toliau – PMIF) 2021–2027 metų veiksmų programos (toliau – PMIF veiksmų programa) įgyvendinimo pažangą, siekiant pagerinti jos kokybę bei patobulinti jos valdymą.

Siekiant pagrindinio vertinimo tikslo pasiekimo, buvo įgyvendinti šie trys pagrindiniai **vertinimo uždaviniai**:

1. Išanalizuota ir įvertinta PMIF veiksmų programos įgyvendinimo pažanga bei nustatytas PMIF veiksmų programos investicijų tinkamumas, efektyvumas, rezultatyvumas, suderinamumas, Europos Sąjungos (ES) pridėtinė vertė bei kiti aspektai, nurodyti Geresnio reguliavimo gairėse;
2. Įvertinti PMIF veiksmų programos valdymo procesai;
3. Pateiktos išvados ir rekomendacijos dėl PMIF veiksmų programos investicijų tinkamumo, efektyvumo, rezultatyvumo, suderinamumo, ES pridėtinės vertės didinimo bei PMIF veiksmų programos valdymo procesų tobulinimo.

Šio **vertinimo objektas** – Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo 2021–2027 metų veiksmų programa.

PMIF veiksmų programos įgyvendinimui suplanuota 40,1 mln. Eur (ES ir bendro finansavimo lėšos), iš kurių 38,4 mln. skirti veiklų pagal PMIF veiksmų programos tikslus įgyvendinimui ir 1,7 mln. Eur techninei paramai.

Vertinimas atliktas remiantis penkiais pagrindiniais kriterijais: tinkamumas, veiksmingumas, suderinamumas, efektyvumas ir ES pridėtinė vertė.

Vertinimui reikalingi **kiekybiniai duomenys** buvo surinkti iš Valstybės duomenų agentūros, Eurostat, Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos, Europos migracijos tinklo bei kitų viešai prieinamų šaltinių. **Kokybinės išvalgos** paremtos jau atliktų tematinų apžvalgų, vertinimų prieglobsčio, migracijos ir trečiųjų šalių piliečių integracijos srityse pagrindu bei remiantis interviu su projektų vykdytojais bei prieglobsčio sistemos institucijų atstovais metu gauta informacija. Taip pat buvo naudojami ne tik 2021–2027 m., bet ir praėjusio investicinio laikotarpio (2014–2020 m.) stebėsenos bei vykdytų projektų duomenys.

Vertinimo veiklos vykdytos 2023 m. gruodžio 11 d. – 2024 m. kovo 15 d. laikotarpiu. Vertinimo užsakovas – LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM).

Toliau aptariami vertinimo rezultatai pagal konkrečius viešosios politikos programų vertinimo kriterijus.

TINKAMUMAS

Pagal tinkamumo kriterijų analizuotas PMIF veiksmų programos tikslų ir veiksmų atitikimas nacionaliniams bei Europos Sąjungos tikslams, taip pat, kaip šie veiksmai atsako į esamas migracijos ir trečiųjų šalių (ne Europos Sąjungos valstybių narių) piliečių arba asmenų be pilietybės (toliau – trečiųjų šalių piliečiai) integracijos problemas, atitinka tikslinių grupių poreikius.

Nustatyta, jog **PMIF veiksmų programa, iš esmės, atliepia visus PMIF reglamente (ES) 2021/1147¹ numatytus keturis konkrečius tikslus** (BEPS plėtojimas; veiksmingos integracijos skatinimas; veiksmingas ir orus gražinimas bei reintegracija; valstybių narių solidarumo didinimas), o planuojamos priemonės yra tikslingos ir atitinka dabartinius institucinius bei tikslinių grupių poreikius. PMIF veiksmų programa taip pat prisidės prie Lietuvos migracijos politikos gairėse² identifikuotų problemų sprendimo (tiek, kiek tai atitinka PMIF tikslus).

PMIF veiksmų programoje atsižvelgiama į svarbiausius poreikius, susijusius su pagrindiniais egzistuojančiais priėmimo sistemos trūkumais. Numatyta finansuoti apgyvendinimo vietų gerinimo veiklas, svarbiausių paslaugų prieglobsčio prašytojams, prieglobstį gavusiems asmenims, išsiunčiamiems asmenims – vertimo, teisinės pagalbos, kalbos mokymo, užimtumo, konsultacijų ir pan. – kokybės ir prieinamumo gerinimo veiklos, prieglobsčio sistemoje (įskaitant savivaldos lygmenį) dirbančių specialistų kvalifikacijos kėlimo veiklos.

PMIF veiksmų programos aprašymuose, rengiamų kvietimų teikti paraiškas dokumentacijoje atsispindi **orientacija į labiau integruotų paslaugų teikimą, naujų sprendimų paiešką** (ypač lietuvių kalbos mokymo, vertimo paslaugų srityse), kas turėtų prisidėti prie sisteminių pokyčių gerinant integracijos paslaugų kokybę.

Vienas iš aktualiausių iššūkių, su kuriais migracijos srityje pastaraisiais metais susidūrė Lietuvos valstybė – atvykstančių trečiųjų šalių piliečių apgyvendinimas. PMIF veiksmų programoje numatyta, kad apgyvendinimo infrastruktūros plėtrai bus ieškoma papildomų finansavimo

¹ Europos Parlamento ir Tarybos 2021 m. liepos 7 d. reglamentas (ES) 2021/1147, kuriuo nustatomas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas

² LR Vyriausybės 2014 m. sausio 22 d. nutarimas Nr. 79 “Dėl Lietuvos migracijos politikos gairių patvirtinimo“

šaltinių, o PMIF veiksmų programos lėšos pagrinde bus skiriamos šiuo metu jau turimų apgyvendinimo vietų renovacijai ir alternatyvaus apgyvendinimo vietų pasiūlos didinimui. Įgyvendinant PMIF veiksmų programą, 2023 m. pabaigoje pasirašyta sutartis dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centro (URC) migrantų multifunkcinio centro esamos infrastruktūros išplėtimo, sukuriant 75 naujas vietas priėmimo infrastruktūroje, tačiau kitos stambesnės infrastruktūrinės investicijos yra/bus finansuojamos iš kitų šaltinių³.

Toks papildomų lėšų priėmimo infrastruktūros vystymui pritraukimas yra labai vertingas ne tik gerinant trečiųjų šalių piliečių priėmimo sąlygas, bet ir sudarant galimybes daugiau PMIF veiksmų programos lėšų panaudoti trečiųjų šalių piliečių integracijos kokybei gerinti. Tai reiškia, kad **2021-2027 m. yra prielaidos tikslinėms grupėms skirti daugiau ir kokybiškesnių intervencijų**. Tikėtina, kad daugiau dėmesio bus skirta integracijai savivaldybėse, kurios yra atsakingos už ypatingai svarbų pereinamąjį laikotarpį, kuomet prieglobsčio gavėjai palieka PPC ar kitas apgyvendinimo vietas ir pradeda savarankišką gyvenimą. Stiprinant savivaldybių vaidmenį trečiųjų šalių piliečių integracijos procese, svarbu joms teikti konsultacijas ir skatinti įgyvendinti naujos formos paslaugas, kurios tiesiogiai prisidėtų prie trečiųjų šalių piliečiams aktualiausių problemų sprendimo ir esminių integracijos barjerų įveikimo. **REKOMENDUOJAMA** apsvaistyti galimybę **finansuoti bandomuosius projektus**, kurių metu prieglobstį gavusiems asmenims / šeimoms integracijos savivaldybėje laikotarpiu būtų teikiamos **asmeninio asistento ar panašaus pobūdžio paslaugos**. Tai turėtų būti ribotą laiką skiriama tiesioginė asistavimo pagalba asmeniui (šeimai) savarankiškai sprendžiant aktualius sveikatos, švietimo, su integracija į darbo rinką, visuomenę susijusius klausimus. Esant galimybei, **REKOMENDUOJAMA** asmeninio asistento ar panašioms paslaugoms teikti **pasitelkti asmenis, turinčius gerus tarpkultūrinius įgūdžius** (pavyzdžiui, asmenis, kurie patys yra kultūriškai tolimesnių trečiųjų šalių piliečiai integruojami Lietuvoje). Be to, siekiant išvystyti veiksmingą tokio tipo paslaugų modelį, **REKOMENDUOJAMA** įgyvendinamų bandomųjų projektų metu **atlikti pasiekimų stebėseną, dokumentuoti paslaugos įgyvendinimo eigą, kylančius sunkumus**. Remiantis surinkta informacija bei sukaupta patirtimi, baigus įgyvendinti projektus turėtų būti parengtas **detalus paslaugos aprašas**, kuris vėliau galėtų būti naudojamas plėtojant paslaugas savivaldybėse.

Gerinant PMIF lėšų panaudojimo efektyvumą bei **didinant integracijos paslaugų taiklumą, ten kur įmanoma, svarbu tiksliau apibrėžti finansuojamų intervencijų tikslines grupes**. PMIF reglamento (ES) 2021/1147 preambulėje išdėstyta nuostata, kad „Fondo lėšomis turėtų būti remiamos prie trečiųjų valstybių piliečių poreikių pritaikytos priemonės, paprastai įgyvendinamos ankstyvaisiais integracijos etapais, <...>, o intervencinės priemonės, skirtos

³ 2023 m., įgyvendinant tiesiogiai Europos Komisijos (toliau – EK) iš PMIF finansuojamą projektą, papildomai įrengta apie 2,2 tūkst. gyvenamųjų vietų 22 savivaldybėse; 2024 m. pradžioje EK taip pat patvirtino LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kartu su partneriais teiktą paraišką, pagal kurią papildomai skiriama beveik 10 mln. EUR priėmimo infrastruktūros vystymui.

trečiųjų valstybių piliečiams ir turinčios ilgesnio laikotarpio poveikį, turėtų būti finansuojamos ESF+ ir ERPF lėšomis”. Siekiant tikslingiau nukreipti integracijos paslaugas ir sustiprinti jų poveikį pirmaisiais integracijos metais **REKOMENDUOJAMA bent dalį integracijos priemonių pagal PMIF veiksmų programos 2 tikslą tiesiogiai orientuoti į neseniai pirmą kartą leidimus gyventi LR gavusius asmenis**. Kai kurias ypač specializuotas/personalizuotas integracijos paslaugas, kurių **pasiūla yra ribota**, PMIF lėšomis **REKOMENDUOJAMA finansuoti tik prieglobstį gavusiems asmenims**. Konkretūs atvejai, kuriais būtų tikslinga siaurinti tikslinės grupės aprėptį, turėtų būti nustatyti kvietimų teikti paraiškas rengimo metu, tariantis su socialiniais partneriais.

VEIKSMINGUMAS

Sudėtinga ir nuolat besikeičianti situacija, susijusi su trečiųjų šalių piliečių migracija 2021–2022 m., paskatino ilgesnes diskusijas ir poreikį peržiūrėti anksčiau planuotus veiksmus priėmimo ir prieglobsčio srityje, todėl PMIF veiksmų programos rengimas užtruko ilgiau, nei planuota. PMIF veiksmų programa patvirtinta 2022 m. rugsėjo 4 d. (EK sprendimas C(2022)6488). Pirmasis kvietimas teikti paraiškas baigėsi (paraiškos pateiktos) 2023 m. rugsėjo 26 d. Iki 2024 m. vasario 15 d. viso yra paskelbti 7 kvietimai ir pasirašytos 2 projektų sutartys. **Stebėsenos rodiklių pasiekimas vertinimo metu dar nebuvo fiksuotas**. Atitinkamai, pagal veiksmingumo kriterijų vertintas ne esamas PMIF veiksmų programos tikslų pasiekimo laipsnis, tačiau veiksniai, kurie gali paveikti PMIF veiksmų programos įgyvendinimą.

PMIF veiksmų programos įgyvendinimo sėkmė glaudžiai susijusi su politine darbotarke ir teisinio reguliavimo aplinka. **PMIF veiksmų programos įgyvendinimo metu keičiasi teisiniai prieglobsčio sistemos reguliavimai tiek ES, tiek nacionaliniu lygmenimis**: ES lygmeniu vyksta Bendrosios Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) reforma, o nacionaliniu – Migrantų priėmimo ir apgyvendinimo sistemos pertvarka, kurios pagrindinis tikslas – gerinti priėmimo sąlygas trečiųjų šalių piliečiams, priėmimo sąlygų užtikrinimo funkcijas konsoliduojant vienoje institucijoje. Šios reformos turės tiesioginę įtaką pagal PMIF veiksmų programą finansuojamų projektų poreikiui ir jų įgyvendinimui: ES lygiu reformuojamas solidarumo mechanizmas gali padidinti į LR perkeliamų asmenų skaičių; nacionaliniu lygiu vykdoma institucinė pertvarka turės tiesioginę įtaką priėmimo infrastruktūros valdymui, taip pat kažkiek keisis dalies sistemos institucijų funkcijos, dėl ko šių institucijų specialistams gali reikėti naujų kompetencijų ir kvalifikacijų.

PMIF veiksmų programos tikslų pasiekimas taip pat labai priklausys nuo migracijos srautų, kuriuos sudėtinga prognozuoti dėl nežinomos Rusijos karo Ukrainoje eigos ir kitų, pirmiausiai, geopolitinių faktorių. Praeityje įvykę staigūs migracijos srautų pokyčiai pareikalavo didesnių finansinių resursų ir papildomos pagalbos bei laiko sistemai prisitaikant. Svarbu, kad **PMIF veiksmų programa planuota jau atsižvelgiant į šias išmoktas pamokas** – didesnis dėmesys skiriamas apgyvendinimo vietų rezervo sukūrimui, geresniam šalyje teikiamų viešųjų paslaugų

pritaikymui trečiųjų šalių piliečių poreikiams, automatizuotų sprendimų paieškai ir diegimui. Tai turėtų padėti lengviau prisitaikyti prie staigių prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių skaičiaus pokyčių, jeigu tai bus aktualu.

Projektų įgyvendinimo lygmenyje egzistuoja tipiniai veiksniai, kurie gali sutrukdyti įgyvendinti suplanuotas veiklas. Analizuojant ES fondų lėšomis Lietuvoje finansuotų projektų patirtį, pagrindinės išorinės priežastys, kėlusios rizikas dėl suplanuotų projektų rezultatų pasiekimo, pastaraisiais metais buvo didelė infliacija (ypač išaugusios statybų kainos), dėl COVID–19 pandemijos sutrikę planuoti mokymai ir kitos tiesioginio kontakto priemonės, taip pat gana sparčiai augęs darbo užmokestis, dėl ko projektai, ypač vykdomi NVO, susidūrė su kvalifikuoto personalo išlaikymo problemomis. Pagrindiniai vidiniai iššūkiai – viešųjų pirkimų vykdymas (specifikacijų rengimas, ilgos procedūros, skundai dėl konkursų sąlygų ir priimtų sprendimų), žmogiškųjų išteklių stoka administruojant projektą. Mažinant pastarųjų veiksmų neigiamą įtaką, labai svarbus bendradarbiavimas tarp projektų vykdytojų ir PMIF paramą Lietuvoje administruojančios Europos socialinio fondo agentūros (toliau – ESFA). Kaip rodo įvairių programų įgyvendinimo patirtis, jau egzistuoja tam tikra **bendradarbiavimo kultūra**, kurioje projektų vykdytojai vertina ESFA kaip partnerę, o ne kontrolierę, be to **PMIF veiksmų programos valdymo ir kontrolės sistema yra paremta ilgamete patirtimi, o projektus pagal PMIF veiksmų programą dažniausiai įgyvendina patyrusios institucijos ir įstaigos**. Tai turėtų padėti įveikti galimus iššūkius, iškylančius projektų įgyvendinimo metu.

SUDERINAMUMAS

Suderinamumas suprantamas kaip PMIF veiksmų programos vidinė ir išorinė darna – suplanuotos ir įgyvendinamos intervencijos turėtų neprieštarauti vienos kitoms, nedubliuoti kitų intervencijų ir, kur tai įmanoma, veiktų sinergiškai.

Bendroji PMIF veiksmų programos logika ir darna esminių trūkumų neturi, PMIF veiksmų programa parengta nuosekliai pagal PMIF reglamento (ES) 2021/1147 nuostatas, numatytos veiklos pagal pagrindinių tikslinių grupių poreikius.

Vidinio suderinamumo aspektu svarbu, kad PMIF veiksmų programoje yra numatoma galimybė derinti tam tikras intervencijas pagal skirtingus tikslus (pavyzdžiui, prieglobsčio sistemos specifinių žmogiškųjų resursų trūkumo ir trečiųjų šalių piliečių užimtumo problemų bendras sprendimas). Jeigu šie veiksmai bus realizuoti konkrečių projektų metu, turėtų būti pasiektas sinerginis rezultatas.

Visgi, svarbu atkreipti dėmesį, kad egzistuoja tam tikros nepakankamo investicijų **suderinamumo rizikos, susijusios su esamu teisiniu reglamentavimu** (LR užsieniečių teisinės padėties įstatymas ir susiję teisės aktai). Priėmimo sistemoje dalyvaujančių institucijų ir įstaigų (Migracijos departamento prie VRM, Pabėgėlių priėmimo centro, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM ir kt.) funkcijos galiojančiais teisės aktais nėra nuosekliai

suderintos, dalis institucijų atlieka joms nebūdingas funkcijas. Investicijos į nepakankamai efektyviai veikiančią priėmimo sistemą gali sumažinti potencialų PMIF lėšų poveikį. Visgi tikimasi, kad minimi iššūkiai bus išspręsti nacionaliniu lygiu įgyvendinus Migrantų priėmimo ir apgyvendinimo sistemos pertvarką⁴.

PMIF veiksmų programos suderinamumas su kitais finansavimo šaltiniais bent dalinai yra užtikrinamas dėl nacionalinės strateginio valdymo sistemos sąrangos⁵. Šioje sistemoje jau planavimo metu turi būti įvertinama, kiek prie konkrečioje valstybės valdymo srityje kylančių problemų sprendimo galėtų prisidėti kitų asignavimų valdytojų įgyvendinamos priemonės. Tuo tarpu valstybės biudžeto lėšomis finansuojamos einamosios veiklos ir PMIF lėšomis finansuojamos veiklos daugumoje atvejų suderinamos asignavimų valdytojo lygmenyje – nacionaliniu lygiu SADM, kuri taip pat yra PMIF veiksmų programos vadovaujančioji institucija, atsakinga už daugelį iš valstybės biudžeto finansuojamų paslaugų, kuriomis gali naudotis ir trečiųjų šalių piliečiai.

Suderinamumo su kitais finansavimo šaltinių aspektu taip pat **teigiamai vertinamas PMIF veiksmų programoje įtvirtintas siekis PMIF remiamus veiksmus derinti su ESF+ intervencijomis.** Praktikoje PMIF veiksmų programos išorinė darna su kitais finansavimo šaltiniais labiausiai priklausys nuo konkrečių kvietimų teikti paraiškas metu nustatytų sąlygų. Pagal dabartinį bendrąjį PMIF veiksmų programos aprašą matyti, kad dalis numatytų remti veiklų (sveikatos priežiūros paslaugos tikslinei grupei, pagalba integruojantis į darbo rinką, verslumo skatinimas) taip pat yra tam tikra apimtimi yra finansuojamos iš valstybės biudžeto ar ESF+ lėšų. Todėl, siekiant finansavimo šaltinių papildomumo ir efektyvaus PMIF lėšų naudojimo, bus svarbu finansuoti tas veiklas, kurios specifiniais aspektais papildo Užimtumo tarnybos prie LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar kitų subjektų teikiamas paslaugas trečiųjų šalių piliečiams, jų nedubliuojant. **REKOMENDUOJAMA** rengiant kvietimo teikti paraiškas dokumentaciją **labai detalai įvertinti ar planuojamos finansuoti integracinės veiklos nėra panašios į kitas viešosiomis lėšomis finansuojamas paslaugas**, kuriomis, galbūt su papildoma pagalba, galėtų naudotis ir trečiųjų šalių piliečiai. Be to, siekiant padidinti viešųjų paslaugų prieinamumą trečiųjų šalių piliečiams ir sudaryti sąlygas viešąsias paslaugas teikiantiems darbuotojams gerai atlikti savo funkcijas, **REKOMENDUOJAMA** PMIF lėšas **investuoti į metodinės, informacinės medžiagos**, skirtos trečiųjų šalių piliečių aptarnavimo specifikai konkrečiose srityse (užimtumo paslaugos, socialinės paslaugos, asmens sveikatos priežiūra ir t.t.) aptarti, **rengimą**, organizuoti šių sričių **specialistų mokymus**, teikti jiems **praktines konsultacijas**.

⁴ Vertinimo ataskaitos rengimo metu (2023 m. gruodžio – 2024 m. vasario mėn.) Migrantų priėmimo ir apgyvendinimo sistemos pertvarkos koncepcijos įgyvendinimui reikalingi teisės aktų pakeitimai svarstomi LR Seime.

⁵ Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymas, 2020 m. birželio 25 d. Nr. XIII-3096

Specifinės ir kompleksinės pastangos reikalingos į bendrojo ugdymo įstaigas integruojant lietuvių kalba nekalbančius ne lietuvių kilmės moksleivius, ypač nekalbančius anglų ar rusų kalbomis. **REKOMENDUOJAMA kartu su LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija apsvarstyti galimybes** PMIF lėšomis prisidėti prie sklandesnės mokyklinio amžiaus trečiųjų šalių piliečių integracijos į Lietuvos švietimo sistemą, **suteikiant papildomą tikslinę pagalbą bendrojo ugdymo mokykloms, neturinčioms patirties ugdant ne lietuvių kilmės vaikus, nemokančius lietuvių kalbos.** Svarstytinios galimybės, *pavyzdžiui*, savivaldybėse PMIF lėšomis rekomenduojamas finansuoti asmeninio asistento, tarpkultūrinio konsultanto ar panašias paslaugas tikslingai papildyti pagalbos trečiųjų šalių piliečiams integruojantis į švietimo įstaigas funkcijomis; finansuoti centralizuoto metodinių švietimo konsultacijų taško ar panašią veiklą; skatinti ir įgalinti nevyriausybinių organizacijų iniciatyvas pasiūlant tiesioginę savanorių pagalbą mokykloms priimant ir ugdant trečiųjų šalių piliečius; ir panašiai.

EFEKTYVUMAS

Efektyvumo kriterijus yra skirtas įvertinti, ar suplanuoti tikslai bus pasiekti optimaliais resursais, t.y. vertinamas finansinių, personalo, laiko ar panašių sąnaudų bei pasiektų rezultatų santykis. Kadangi PMIF veiksmų programa tik pradeda įgyvendinti ir projektų lygmenyje įrodymų apie patirtas sąnaudas kol kas nėra, taip pat atsižvelgiant į TS pateikiamus vertinimo klausimus, pagrindinis dėmesys skirtas esamų procedūrų ir tvarkų tinkamumo optimizuojant projektų administravimo sąnaudas vertinimui.

Projektai pagal PMIF veiksmų programą dar tik pradami įgyvendinti, todėl konkrečių duomenų apie projektų administravimo eigą kol kas nėra. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad PMIF veiksmų programos projektų finansavimo ir administravimo tvarka beveik visais aspektais atitinka kitų ES fondų lėšomis finansuojamiems projektams taikomas sąlygas, be to, esama sistema su nedideliais pakeitimais naudojama nebe pirmą investicinį laikotarpį, galima teikti, kad **esminių kliūčių, kurios ženkliai didintų administracinę našą projektų vykdytojams, nėra.**

Jau 2014-2020 m. investiciniu laikotarpiu pradėtas taikyti supaprastintų išlaidų mechanizmas turi gerą potencialą mažinti administracinę našą, susijusią su atsiskaitymu už projektuose patirtas išlaidas. PMIF veiksmų programoje jau **taikomi tam tikri supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai, tačiau dalis smulkių veiksmų vis dar yra apskaitomi detalai, kiekvienas jų turi būti pagrįstas dokumentais.**

Siekiant mažinti administracinę našą PMIF veiksmų programos projektų vykdytojams ir ESFA bei didinti PMIF finansuojamų intervencijų įgyvendinimo efektyvumą, **REKOMENDUOJAMA svarstyti galimybes nustatyti fiksuotuosius įkainius** tokioms

veikloms kaip maitinimas, higienos priemonių suteikimas, atnaujinti integracijos paslaugų paketo fiksuotąjį įkainį ir pan.

ES PRIDĖTINĖ VERTĖ

ES pridėtinės vertės analizė parodė, kokią papildomą naudą PMIF veiksmų programa suteikia, palyginti su tuo, kas būtų pasiekta tik nacionaliniais veiksmais.

Daugelis PMIF lėšomis remiamų veiklų yra numatytos teisės aktuose ir jų vykdymas yra privalomas, tačiau nutraukus PMIF finansavimą, šios paslaugos, tikėtina, būtų teikiamos mažesne apimtimi ir pasižymėtų prastesne kokybe. Visgi **labiausiai ES pridėtinė vertė išryškėja per finansuojamus tyrimus, stebėsenos veiklas ir specialistų mokymus prieglobsčio sistemos srityje** – be šių veiklų rėmimo valstybei būtų sudėtinga užtikrinti struktūrinius pokyčius, pavyzdžiui, tokius, kaip didesnę savivaldybių vaidmenį trečiųjų šalių piliečių integracijos procese, plėtojant viešąsias paslaugas ir didinant jų atitiktį bei prieinamumą trečiųjų šalių piliečių poreikiams. Nemažiau svarbu ir tai, jog **PMIF lėšos įgalina bei skatina viešojo ir nevyriausybinio sektorių partnerystę** – tai ypatingai aktualu turint omenyje, jog NVO yra sukaupusios didelę patirtį, o tai lemia jų ženklų prisidėjimą prie įvairių Lietuvos prieglobsčio sistemoje įgyvendinamų veiklų.

Didinant ES pridėtinę vertę trečiųjų šalių piliečių integracijos srityje, labai **svarbu toliau inicijuoti ir palaikyti ilgalaikius ir tvarius sisteminius pokyčius**, plečiant integracijos paslaugų ir jas teikiančių subjektų įvairovę. Vienas iš kol kas mažai išnaudojamų potencialių resursų – vietos bendruomeninės organizacijos. **REKOMENDUOJAMA** PMIF lėšomis **vietos bendruomeninėms organizacijoms organizuoti mokymus, teikti konsultacijas ir praktines idėjas dėl didesnio trečiųjų šalių piliečių įtraukimo** į jų vietovėje inicijuojamus ir įgyvendinamus vietos plėtros projektus (finansuojamus ESF+). Gerinant integracijos paslaugų prieinamumą visoms trečiųjų šalių piliečių grupėms, taip pat **REKOMENDUOJAMA** bendruomenines iniciatyvas ypač skatinti prisidėti prie **tikslinių grupių, kurios į darbo rinką orientuotose integracijos priemonėse nedalyvauja, integracijos (pavyzdžiui, nedirbančios moterys, moterys auginančios vaikus ir pan.)**.